

забезпечення – це задоволення соціальних потреб населення. Разом із тим, захист не передбачає створення чогось нового, а лише збереження існуючого, соціальний захист розглядається як сукупність економічних і правових гарантій, котрі забезпечують додержання найважливіших соціальних прав громадян. Тобто соціальний захист – це збереження існуючого стану особи після можливих соціальних ризиків, а не задоволення її соціальних потреб. До того ж соціальні потреби з плином часу змінюються і завданням соціальної політики є здійснення соціального забезпечення громадян, яке ґрунтується на викликах сьогодення, а не лише захист наявних на момент прийняття закону потреб громадян.

У Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права, який Україна ратифікувала 19 жовтня 1973 р., визнається право кожної особи на соціальне забезпечення. Аналіз ст. 46 Конституції України свідчить, що її норми встановлюють саме це право, яке традиційно у міжнародній та вітчизняній юридичній практиці позначається спеціальним терміном – право на соціальне забезпечення. Водночас в межах соціального захисту ми фіксуємо наявність відносин, які регулюються іншими галузями права – трудовим, екологічним, адміністративним, фінансовим тощо. Соціальний захист застосовується до всіх соціальних прав.

Навряд чи можна вважати правове регулювання у соціальній сфері відповідним міжнародним стандартам, якщо використання термінів не буде однозначним і послідовним у всіх нормативно-правових актах, а їхній зміст не буде чітко визначено і узгоджено між собою як у межах вітчизняного законодавчого масиву, так і нормативних документів міждержавного характеру, особливо в контексті підписання нашою державою асоціації з ЄС. Підсумовуючи вищевикладене, слід відзначити, що поняття «соціальне забезпечення» і «соціальний захист» потрібно розмежовувати та застосовувати в законодавстві паралельно як взаємодоповнюючі та взаємопов'язані категорії.

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В АДМІНІСТРАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МІЛІЦІЇ

Шамрай І.В., здобувач ДНДІ МВС України

Науковий керівник: д.ю.н., професор, перший заступник начальника ДНДІ МВС України Проценко Т.О.

Механізм забезпечення прав та свобод людини та громадянина визначає зміст і перспективи розвитку принципів права в межах моделі громадянського суспільства й державності; сприяє пізнанню закономірностей та ефективності функціонування інститутів громадянського суспільства; аналізу функцій держави, їх відповідності меті світового співтовариства на створення гідного рівня життя; виявленню психологічної готовності населення до сприйняття гуманітарних цінностей; пошуку ефективних засобів для дотримання, охорони й захисту прав індивідів та їх спільностей. Держава повинна дбати про захист своїх громадян від можливих порушень їх прав та свобод. Тому дослідження проблемних питань забезпечення прав і свобод людини та громадянина в адміністративній діяльності міліції та пошук шляхів їх вирішення на сьогодні залишається дуже актуальним.

Конституція України ст. 68 встановлює обов'язок кожного неухильно додержуватися Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Однак, істотною проблемою на сьогодні є дуже незначні міри покарання за деякі види правопорушень прав і свобод людини та громадянина. Відсутність у багатьох законах вказівки на санкції саме за невиконання (ухилення від виконання) службових обов'язків щодо застосування юридичних засобів охорони прав людини (або нежиття таких санкцій навіть тоді, коли їх передбачено у законі та виникли підстави для їх застосування) є головними причинами безрезультативності держави.

Беручи до уваги той факт, що міліція як система органів, яка входить до структури Міністерства внутрішніх справ України та відповідно до ст. 7 Закону України «Про міліцію» виконує низку функцій, вважаємо, що основною з них є

адміністративна. Здійснення цієї функції безпосередньо пов'язано із адміністративною діяльністю. Варто зазначити, що основними напрямками цієї діяльності міліції є охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, забезпечення реалізації державної політики з питань громадянства, проведення паспортної, реєстраційної та міграційної роботи, організація роботи, пов'язаної із забезпеченням безпеки дорожнього руху тощо. Крім цього, міліція разом з іншими правоохоронними органами покликана привести в дію механізм правової охорони та захисту прав і свобод людини та громадянина, її функції багатогранні: від створення безпечних умов реалізації прав і свобод людини та громадянина у громадських місцях до захисту від правопорушень та посягань на їх права та свободи, із застосуванням примусових заходів. Здійснюючи свої обов'язки, працівники міліції незалежно від посади, місцезнаходження і часу в разі звернення до них громадян із заявами чи повідомленнями про злочини і пригоди, що загрожують особистій чи громадській безпеці, чи в разі безпосереднього виявлення таких випадків, зобов'язані вжити необхідних заходів для попередження і припинення правопорушення, врятування людей, надання допомоги особам, що її потребують, встановлення і затримання осіб, що скоїли правопорушення, забезпечення охорони місця події і повідомлення про пригоду в найближчий орган внутрішніх справ.

Механізм забезпечення міліцією прав і свобод людини та громадянина як єдине, цілісне і якісно самостійне явище правової системи являє собою комплекс взаємопов'язаних і взаємодіючих передумов, засобів та умов, які створюють належні юридичні та фактичні можливості для повноцінного здійснення кожним своїх прав і свобод.

Потерпілий від сваволі чиновників, у тому числі й міліцейських, повинен бути наділений такою сукупністю повноважень, які б дозволяли ефективно протистояти необґрунтованому вторгненню у сферу його прав, свобод і законних інтересів. У зв'язку з цим підвищується значення розробок інституту захисту прав і свобод людини та громадянина від неправомірних дій органів державної влади та їх посадових осіб.

Удосконалення механізму забезпечення прав та свобод людини потребує конкретних дій, а саме: необхідно законодавчо передбачити реєстрацію юридично значущих фактів у процесі реалізації адміністративно-юрисдикційної діяльності міліції, потрібно вдосконалювати нормативно-правову базу адміністративної діяльності міліції, конструювання механізмів забезпечення прав і свобод людини у адміністративній діяльності міліції. Конструювання моделі інституту забезпечення прав і свобод людини та громадянина неможливе без внесення істотних, точніше, принципових коректив до предмета адміністративно-правового регулювання. Потрібно надати громадянам право у разі обвинувачення у протиправній поведінці ознайомлюватися з текстом нормативних актів, порушення яких їм інкримінується, а також право заявляти про відвід осіб, об'єктивності яких у них є сумніви. Адже перевага має надаватися визначенню не тільки обов'язків людини перед державою, а й насамперед її прав, за забезпечення реалізації і захист яких держава несе відповідальність.

На підставі викладеного вище можна зробити висновок, що забезпечення законності, правопорядку, охорона і захист прав людини та громадянина в суспільстві, недопущення порушення простору свободи, визначеного правом, для правової держави – це не просто її політико-правові функції, а її головна мета держави та всіх її органів, в тому числі й міліції.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Марченко А.А., здобувач кафедри історії держави та права НАВС

З огляду на необхідність приведення українського права у відповідність до норм і принципів міжнародного права важливим уявляється вивчення європейського правового досвіду та європейської правової доктрини. Одна з